

Artézska studňa pred kostolom na pohľadnici z roku 1918

Artézska studňa pred kostolom, počítačový model

Artézska studňa, v pozadí škola, počítačový model

Artézska studňa v roku 2005, v pozadí obecný dom

Zrekonštruovaná studňa na slávnosti 27. mája 2011

Technické zariadenie studne v polovici 40. rokov

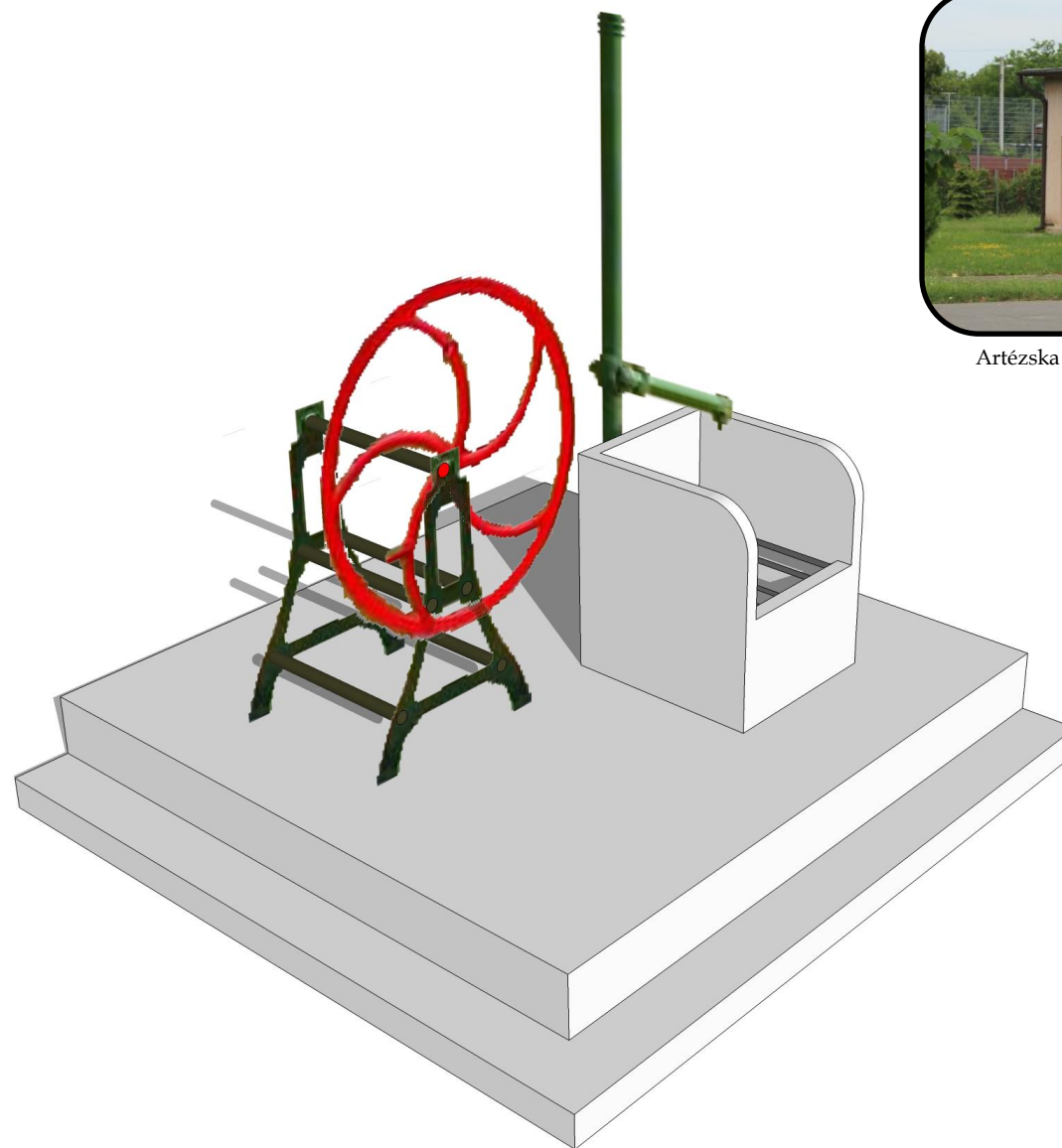
Pitvarošan pred studňou a kostolom

Dievčatá s „kantami“, pred kostolom

„Kanta“ na artézske vody

Artézska studňa, v pozadí budova vodárni

Detail na artézske studňu, rok 2016

Artézska studňa, v pozadí kostol

Pohľad na súčasné centrum Pitvaroša

Artézska studňa, v pozadí pamätník obetiam vojny

ARTÉZSKA STUDŇA NA PITVAROŠI V MINULOSTI A DNES

Michal Kožuch, 2017

V centre Pitvaroša, hneď oproti kostolu sa i dnes nachádza artézska studňa (maď. kerekész kút). Studňa bola navŕtaná v roku 1903 do hĺbky 57 metrov. Točením veľkého železného kolesa tiekla voda. Na artézske studňu chodili Pitvarošania s veľkými železnými krčami – „kantami“. Artézska voda mala lahodnú chuť a ľudia si po ňu chodili aj niekoľkokrát za deň. Studňa nebola len zdrojom vody, ale i miestom stretávania. Mária Urbančoková, rodená Kožuchová vo svojom rukopise Svadba píše o artézskej studni nasledovne: „Pri škole alebo na tomto pláci je artézska stuňa na koleso. Ďjovčence, to sa už taký národ, že misia nájsť príležitosť, ako stretnúť toho svojho, a tak sa chodilo na artézku stuňu pre vodu. Preto, že len tak na prechádzku sa nesmelo. To bola hanba, ale pre vodu sa tajšlo aj štyri aj päť ráz. Pokým sa konečne nesretli. Preto aj chlapci okolo stuni radi postávali, a potom odprevádzali pomáľičky, aby čím neskorej dvošli po dom, každý svoje dĵovča. Toto sa smelo lem zvečera. Morálka bola prísna a aj ten najmenší hriešnik sa opakovanav a spomínav aj detným deťom. Nikomu je nič ni odpustenvo. Ďjovča si velmej misí dávať pozor, aby neprišla do reči.“ Súčasťou studne bolo v prvej polovici minulého storočia ešte ďalšie technické zariadenia, ktoré bolo po ukončení funkčnosti studne zbúrané. V súčasnosti sa studňa už nepoužíva. Na vodohospodárske účely slúži malá štvorcová stavba v jej blízkosti. Mechanizmus kolesovej studne bol zrekonštruovaný a slávnostne predstavený 27. mája 2011. Voda už ale netečie a studňa slúži len ako technický pamätník. (Zdroj: Pitvaroš a Pitvarošania (2007), Urbančoková, M. (rukopis): Svadba. Fotografie: Michal Kožuch, Juraj Majo, Radó-Hájas Dóra, Štefan Maglocký. Autor počítačového modelu: Michal Kožuch)